

Läroplanskopplingar Yokai

Grundskola

Svenska

I årskurs 4–6

Läsa och skriva

Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå och tolka ord, begrepp och texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, både det direkt uttalade och sådant som är indirekt uttryckt.

Sammanfattning av texter.

Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsupplevelsen.

Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.

Bearbetning av egna och gemensamma texter till innehåll och form. Att ge och ta emot respons på texter.

Handstil och att skriva med digitala verktyg.

Språkliga strukturer och normer. Meningsbyggnad, med huvudsatser, bisatser och skiljetecken samt textbindning med hjälp av sambandsord. Stavning, ords böjningsformer och ordklasser.

Tala, lyssna och samtala

Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser.

Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare. Disposition med inledning, innehåll och avslutning. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt andra hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation. Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation.

Texter

Skönlitteratur för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Lyrik, dramatik, sagor och myter. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.

Berättande texters budskap, språkliga drag och uppbyggnad. Tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.

Några skönlitterärt betydelsefulla barn- och ungdomsboksförfattare och deras verk.

Sakprosatexter för barn och unga. Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.

Texter som kombinerar ord, bild och ljud samt texter i digitala miljöer. Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.

Informationssökning och källkritik

Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och i söktjänster på internet.

Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Årskurs 7–9

Läsa och skriva

Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syfte, avsändare och sammanhang. Att urskilja innehåll som kan vara direkt uttalat eller indirekt uttryckt i texten.

Sammanfattning av texter

Analys av texter med koppling till upphovsperson, tid och andra texter samt utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor.

Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.

Disposition och redigering av texter med hjälp av digitala verktyg. Bearbetning av egna och gemensamma texter till innehåll och form. Att ge och ta emot respons på texter.

Språkliga strukturer och normer. Stavning, meningsbyggnad, styckeindelning och olika typer av textbindning. Ordklasser och satsdelar.

Tala, lyssna och samtala

Olika former av samtal. Att delta aktivt, uttrycka känslor, tankar och kunskaper, lyssna, ställa frågor och föra resonemang, samt formulera och bemöta argument.

Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte, mottagare och sammanhang. Talmanus och olika verktyg för att planera och genomföra muntliga presentationer, såväl med som utan digital teknik.

Texter

Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Epik, lyrik och dramatik. Texter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.

Språkliga drag, uppbyggnad och berättarperspektiv i berättande och poetiska texter. Bildspråk, gestaltningar, parallellhandling, tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.

Några skönlitterära genrer och hur de stilistiskt och innehållsligt skiljer sig ifrån varandra.

Några skönlitterära betydelsefulla författare och deras verk samt de historiska och kulturella sammanhang som verken har tillkommit i.

Sakprosatexter för ungdomar och vuxna. Beskrivande, förklarande, utredande, instruerande och argumenterande texter. Texternas syfte, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag. Kombinationer av olika texttyper.

Texter i digitala miljöer samt andra texter som kombinerar ord, bild och ljud. Språkliga och dramaturgiska komponenter samt hur uttrycken kan samspela med varandra, till exempel i filmiskt berättande, teaterföreställningar och webbtexter.

Informationssökning och källkritik

Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.

Hur man refererar, citerar och gör källhänvisningar, även referenser till digitala medier.

Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Bild

Årskurs 4–6

Bildframställning

Framställning av berättande och informativa bilder, till exempel serier och illustrationer till text.

Teckning, måleri, tryck och tredimensionellt arbete.

Återanvändning och bearbetning av bilder, till exempel i kollage och bildmontage.

Fotografi, film och annat digitalt bildskapande samt redigering av fotografi och rörlig bild.

Rättigheter och skyldigheter samt etiska frågeställningar vid användning av bilder i olika sammanhang.

Tekniker, verktyg och material

Olika element som bygger upp och skapar rumslighet i två- och tredimensionella bilder, till exempel linjer, färg och hur kombinationer av dessa kan användas i bildskapande arbete.

Verktyg och material för teckning, måleri, trycktekniker, tredimensionellt arbete, fotografering, arbete med rörlig bild och digital bildbehandling.

Bildanalys

Konst- och dokumentärbilder samt arkitektur från olika tider och kulturer.

Mediebilder, till exempel reklam- och nyhetsbilder.

Bilder ur elevernas visuella kulturer som gestaltar identitet, grupptillhörighet och normer.

Hur bilder påverkar och förmedlar budskap. Ord och begrepp för att kunna samtala om bilders innehåll, uttryck och funktioner.

Årskurs 7–9

Bildframställning

Framställning av berättande, informativa och samhällsorienterande bilder om frågor som är angelägna för eleverna.

Två- och tredimensionellt bildarbete.

Kombinationer av bild, ljud, objekt och text i eget bildskapande.

Digitalt skapande och digital bearbetning av fotografier, rörlig bild och andra typer av bilder.

Presentationer av eget bildskapande från idé och process till slutgiltigt resultat.

Rättigheter och skyldigheter samt etiska frågeställningar vid användning och spridning av bilder.

Eventuella konflikter mellan yttrandefrihet och integritet vid användning och spridning av bilder.

Tekniker, verktyg och material

Former, färger och bildkompositioner samt deras betydelsebärande egenskaper och hur dessa kan användas i bildskapande arbete.

Verktyg och material för två- och tredimensionellt bildarbete. Hur dessa verktyg och material kan användas för bestämda syften.

Bildanalys

Samtida konst- och dokumentärbilder samt konst och arkitektur från olika tider och kulturer. Hur bilderna och verken är utformade och vilka budskap de förmedlar.

Mediebilders utformning och påverkan och hur dessa bilder kan tolkas och kritiskt granskas.

Bilder som behandlar identitet och maktrelationer, till exempel sexualitet, etnicitet och kön. Hur dessa perspektiv gestaltas och konstrueras.

Hur bilder kan kopplas till egna erfarenheter och företeelser i elevernas visuella kulturer. Ord och begrepp för att kunna läsa, skriva och samtala om bilders innehåll, uttryck och funktioner.

Kopplingar kan även göras inom ämnet:

Historia - gällande det historiska japanska samhället

Religionskunskap – gällande japansk religion, folktro och buddhism

Gymnasium

Svenska

Förmåga att läsa, arbeta med och reflektera över skönlitteratur från olika tider och kulturer författade av såväl kvinnor som män samt producera egna texter med utgångspunkt i det lästa.

Kunskaper om genrer samt berättartekniska och stilistiska drag, dels i skönlitteratur från olika tider, dels i film och andra medier.

Förmåga att läsa, arbeta med, reflektera över och kritiskt granska texter samt producera egna texter med utgångspunkt i det lästa.

Skönlitteratur, författad av såväl kvinnor som män, från olika tider och kulturer.

Centrala motiv, berättarteknik och vanliga stildrag i fiktivt berättande, till exempel i skönlitteratur och teater samt i film och andra medier.

Relationen mellan skönlitteratur och samhällsutveckling, dvs. hur skönlitteraturen har formats av förhållanden och idéströmningar i samhället och hur den har påverkat samhällsutvecklingen.

Jämförande analys av hur olika teman, till exempel familjen, döden, krig och naturen, har skildrats på olika sätt till exempel i skönlitterära verk från olika tider och kulturer eller i olika genrer.

Bild och form, 50 poäng

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

Betraktande, analys och tolkning av, och även samtal om, eget och andras arbete med bilder. Sammanhangets betydelse för tolkningen.

Grundläggande kompositionstraditioner för två- och tredimensionella bilder samt färglära.

Bildspråkliga grundbegrepp och deras användbarhet i praktiskt bildarbete.

Arbete med konstnärliga processer, enskilt och i grupp. Metoder för idéproduktion, till exempel brainstorming, skissarbete, inspirerande förebilder. Problemlösning i bild.

Gestaltande bildarbete i två- och tredimensionella tekniker i nya och traditionella material, metoder och medier. Bildens uttrycksmedel, till exempel linje, form, färg, ljus och skugga, och hur de hänger samman med det färdiga bilduttrycket.

Bilders funktioner och användningsområden.

Bild och form, 100 poäng

Kursen bild och form 1b omfattar punkterna 1–7 under rubriken Ämnets syfte, med särskild betoning på punkterna 1–4. I kursen behandlas grundläggande kunskaper i ämnet.

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

Betraktande, analys och tolkning av, och även samtal om, olika typer av visuella framställningar i anslutning till eget bildarbete. Sammanhangets betydelse för tolkningen.

Grundläggande kompositionstraditioner för två- och tredimensionella bilder samt färglära.

Bildspråkliga grundbegrepp och deras användbarhet i praktiskt bildarbete.

Diskussioner och värderingsövningar omkring eget och andras arbete med bilder.

Arbete med konstnärliga processer, enskilt och i grupp. Metoder för idéproduktion, till exempel brainstorming, skissarbete, inspirerande förebilder. Metoder för att driva och ta ansvar för egna arbetsprocesser och dokumentation, till exempel portföljmetoden.

Problematisering av ett stoff och problemlösning i bild.

Bildproduktion i två- och tredimensionella tekniker i nya och traditionella material, metoder och medier. Bildens uttrycksmedel, till exempel linje, form, färg, ljus, skugga och ytstruktur, och hur de hänger samman med det färdiga bilduttrycket.

Metoder och principer för redovisningar och presentationer av färdiga arbeten.

Bilders funktioner och användningsområden, skillnader mellan olika genrer.

Etiska förhållningssätt, arbetsmiljö samt lagar och andra bestämmelser om upphovsrätt.

Kopplingar kan även göras inom ämnet:

Historia - gällande det historiska japanska samhället

Religion – gällande japansk religion, folktro och buddhism